

A. Rusińska-Kurzątkowska

Ważniejsze artykuły i notatki z zakresu opieki i konserwacji zabytków województwa lubelskiego z lat 1944-1954 w wydawnictwach lubelskich (ciąg dalszy)

Ochrona Zabytków 8/1 (28), 71-72

1955

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

część głowy królewskiej i całą postać rycerza, na pierwszym planie po lewej; szereg pięknie zapunktowano i wyretuszowano. Restauracji dokonano na podstawie fotografii.

Jak więc widzimy, doznane przez płaskorzeźby uszkodzenia nie były na szczęście — z wyjątkiem główki aniołka (ryc. 57) i Łukasza (ryc. 59) oraz ścienia św. Jana (ryc. 65) — tak groźne; dzięki temu zdołano w stosunkowo szybkim czasie doprowadzić je do możliwie pierwotnego wyglądu, ratując przed dalszym niszczeniem bezcenne dzieła śląskiej sztuki barokowej.

Na zakończenie należą się słowa uznania dla art.-mal. p. Bronisławy Łukaszewicz, która doceniając trudną i odpowiedzialną w takich wypadkach rolę restauratora, potrafiła przy zachowaniu maksymalnej ostrożności przeprowadzić restaurację, a odtworzone przez nią fragmenty płaskorzeźb harmonizują stylistycznie z całością.

A. Więcek

Z PIŚMIENICTWA

WAŻNIEJSZE ARTYKUŁY I NOTATKI Z ZAKRESU OPIEKI I KONSERWACJI ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO Z LAT 1944—1954 W WYDAWNICTWACH LUBELSKICH (ciąg dalszy)¹

LUBLIN: H. Gawarecki, *Mury obronne Lublina*, „Z. L.”, 24—25. I. 1948; H. Gawarecki, *Mury obronne Lublina*, „Sz. L.”, 19—20. IV. 1952; Z. Knothe, *Bramy miasta Lublina*, „G. L.”, 27. XII. 1946 (o pierwotny wygląd Bramy Krakowskiej — odbicie tynków, zrzućenie balkonów); *Bramę Krakowską należy zamknąć dla ciężarówek*, „Z. L.”, 2. II. 1949; H. Gawarecki, *Brama Krakowska*, „Sz. L.” 3—4. 1954 (w związku z remontem Bramy na 10-lecie PKWN); *Odbudowa Bramy Grodzkiej. Roboty budowlane na Starym Mieście*, „Z. L.”, 15. III. 1949; *Ostatni obiekt na Starym Mieście. Gmach przy ul. Trybunalskiej czeka na odbudowę*, „Z. L.”, 25. IX. 1953; S. O., *Rozpoczęto prace remontowe na Zamku Lubelskim*, „Sz. L.”, 16. II. 1954; H. Gawarecki, *Z historii Zamku Lubelskiego*, „Sz. L.”, 27—28. II. 1954; (hg), *Cenne odkrycie na wzgórzu zamkowym w Lublinie*, „Sz. L.”, 16. III. 1954; (hg), *Dalsze odkrycia na wzgórzu zamkowym*, „Sz. L.”, 20—21. III. 1954; *Kronika przebudowy Lublina*, „Z. L.”, 4—5. IV. 1954 (o zamierzonej konserwacji fresków w kaplicy zamkowej); *Ratusz lubelski powróci do swego dawnego wyglądu*, „Sz. L.”, 1. V. 1947; *Ratusz lubelski będzie odbudowany kosztem ponad 60 mil. zł.*, „Sz. L.”, 6. III. 1948; H. G a w a -

r e c k i, *Historia budowy nowego Ratusza w Lublinie w latach 1827—28*, „Z. L.”, 11. XI. 1952 (w związku z prowadzoną obecnie odbudową Ratusza); *Na nowy rok MPRB zakończy odbudowę Ratusza*, „Z. L.”, 17. XII. 1952; Z. Knothe, *Pałac Czartoryskich w Lublinie*, „G. L.”, 6. XII. 1946 (odbudowa na nowe cele, powrót do wyglądu pierwotnego); *Hotel turystyczny w zabytkowym pałacu*, „Z. L.”, 16. III. 1949; *W murach zabytkowego pałacu otwarcie schroniska turystycznego*, „Z. L.”, 20. IX. 1950; *Odbudowa katedry lubelskiej*, „G. L.”, 14. IX. 1945; *Odbudowa katedry lubelskiej*, „G. L.”, 10. X. 1946 (prace nad pokryciem dachu blachą miedzianą, remont wież ukończony); *Pierwszy etap budowy katedry lubelskiej został zakończony*, „Sz. L.”, 21. XI. 1946 (odbudowano dach); *Odbudowa zabytkowej świątyni. Katedra odzyska barokowy fronton. Słynną zakrytą akustyczną uda się zrekonstruować*, „Z. L.”, 1. VI. 1947; *Remont kościoła OO. Kapucynów*, „G. L.”, 23. VI. 1946 (odnawianie wnętrza); (re), *Ruiny fary św. Michała niszczone bez opieki*, „Z. L.”, 9. IX. 1948; (śl), *Zabytkowe dzwony niszczone w gruzach*, „Z. L.”, 11. III. 1948 (dzwon z Bramy Krakowskiej z r. 1585); W. Ziółkowski, *Kiedy i w jakim stanie odkopano obrazy Matejki*, „Z. L.”, 22. XII. 1947; H. Gawarecki, *O najstarszym planie Lublina*, „Sz. L.”, 6—7. VI. 1953 (o oddanym do konserwacji planie Lublina).

ŁĘCZNA: (jw), *Smietnik z zabytkowego budynku urządzili mieszkańcy Łęcznej*, „Z. L.”, 16. XI. 1948 (bóżnica).

MIĘDZYRZEC PODL.: *W odbudowanym pałacu Dom Młodzieży*, „Z. L.”, 2. IX. 48.

MODRYNIEC: (aw), *Otoczyć opieką*, „Z. L.”, 21. III. 1948 (ruiny zamku).

NAŁĘCZÓW: *Już w przyszłym roku pojedziemy po zdrowie do Nałęczowa*, „Z. L.”, 27. X. 1947 (rozpoczęto remont pałacu).

OPOLE LUBELSKIE: *Dzięki wspólnemu wysiłkowi odbudowa gimnazjum w Opolu postępuje szybko naprzód*, „Z. L.”, 2. II. 1949 (d. pałac Lubomirskich).

PULAWY: Z. Knothe, *Panteon w Puławach*, „G. L.”, 15. XII. 1946 (odbudowa kościoła); (es), *Remont świątyni Sybilli*, „Sz. L.”, 24. VIII. 1948 (Sybilla i Domek Gotycki).

RADZYŃ: *Radzyń odbudowuje się*, „Sz. L.”, 24. IX. 1946 (oranżeria już odbudowana, pałac w odbudowie); *Miasto, które ma być odbudowane zbiorowym wysiłkiem*, „Z. L.”, 15. VI. 1947; *Zamek w Radzynie częściowo już odremontowany*, „Sz. L.”, 4. III. 1948 (skrzydło zach.).

¹ Początek tego zestawienia bibliograficznego w nr 4, 1954 „Ochrony Zabytków”.

REJOWIEC: W b. pałacu szkoła kra-
wiecka, „Z. L.“, 8. V. 1947 (remont pałacu).

SŁAWINEK: J. Deręgowska, Dwo-
rek na Stawinku, „G. L.“, 12. II. 1946
(zniszczenia dworu i parku w czasie wojny).

STOŁPIE: Ile liczy lat — niewiadomo.
Remont zabytkowej wieży w Stołpiach,
„Z. L.“, 23. XI. 1947.

SURHÓW: Surhów luksusowym domem
starców, „Sz. L.“, 4. I. 1948, (remont d. pa-
łacu Cieszkowskich).

SZCZEBRZESZYN: Zamienia się w ru-
inę, „Z. L.“, 16. VIII. 1950. (cerkiew).

WILKOŁAZ: (I. I-ki), W Wilkołazie nie
próżniają, kończą budowę szkoły i odna-
wiają kościół, „Z. L.“, 2. IX. 1947.

WŁODAWA: (ml), Odnowienie budynku
Starostwa we Włodawie, „Z. L.“, 25. VIII.
1948 (d. klasztor paulinów).

ZAMOŚĆ: (cw), Odkopujemy mury obrone-
ne Zamościa, „Z. L.“, 3. V. 1948; (tp), Na-
wet Zarząd Nieruchomości troszczy się
o zabytki, „Z. L.“, 24. IX. 1947 (remont
podcieni i dachów domów w rynku); (k),
Zabytkowe domy Zamościa wymagają tro-
skliwej opieki, „Z. L.“, 13. V. 1948; (cw),
Dzięki robotom konserwatorskim zabytki
Zamościa odzyskują swą świetność, „Z. L.“,
7. I. 1950 (remont domów); (k), Infułatka
przestanie niszczyć. Cenny zabytek zamojski
będzie zabezpieczony, „Z. L.“, 24. IX.
1947; Jak ma wyglądać wnętrze kolegiaty
zamojskiej, „Z. L.“, 7. I. 1949 (ukończono
odnawianie strony zewnętrznej, przystą-
piono do remontu wnętrza); Przedszkole
i Dom Kultury w zabytkowej b. bożnicy
w Zamościu, „Z. L.“, 16. V. 1947 (rozpo-
częcie robót); (kk), Zabezpieczenie zabytków,
„Z. L.“, 18. VII. 1948 (na zabezpieczenie
bożnicy 2 mil. zł); (zp), Niszczą stare
mury, „Z. L.“, 27. X. 1948 (mury obronne
obok Bramy Lwowskiej).

ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE: S. No-
sek, O potrzebie i znaczeniu badań naj-
dawniejszej przeszłości Lubelszczyzny, „Sz.
L.“, 22. XI. 1949; J. Gurba, Ochroniajmy
zabytki archeologiczne, „Sz. L.“, 25. VI.
1952; S. Nosek, Już przed kilkuset ty-
siącami lat żył człowiek na terenie Lu-

belszczyzny, „Sz. L.“, 21. X. 1950; J. Ko-
wałczyk, Ziemia Lubelska odłania swą
przeszość, „Sz. L.“, 9. XII. 1949 (wykopa-
lika w Klementowicach); L. Gajewski,
Najbogatsze w Polsce cmentarzyska kul-
tury czas lejowatych odkryli naukowcy
lubelscy, „Sz. L.“, 15. II. 1949 (wykopa-
lika w Lesie Stockim); T. Dzierżykraj-
Rogalski, Kości człowieka neolitycznego
z cmentarzyska kultury czas lejowatych
w Lesie Stockim (pow. Puławy), Annales
UMCS, Sec. F, fol. IV. 1949, Lublin
1952/53; L. Gajewski, Kultura czas le-
jowatych między Wisłą a Bugiem, Annales
UMCS, Sec. F, fol. IV, 1949, Lublin 1952/53
(wykopaliska w Krężnicy Jarej, Lesie Sto-
ckim, Nowosiólkach i Rogoźnie); K. Jan-
czykowski, I znowu grób neolityczny
w Stołpiach pod Chełmem, „Z. L.“, 26—
27. X. 1947; S. Nosek, Materiały neoli-
tyczne z Lubelszczyzny, Annales UMCS,
Sec. F, fol. II, 1947, Lublin 1947 (Krężna
Jara, Las Stocki, Babin); (aw), Prehisto-
ryczne odkrycie, „Z. L.“, 21. II. 1949 (Obro-
wiec); J. Gurba, Ziemia lubelska odłania
swoją przeszłość, „Sz. L.“, 13—14. XII.
1952 (Strzyżów); S. Nosek, Trzciniec
w pow. puławskim daje nazwę nowej kul-
turze, „Sz. L.“, 2. XII. 1950; S. Nosek,
Grodziska kultury łużyckiej czekają jesz-
cze na odkrycie, „Sz. L.“, 9. XII. 1950; To-
pornica — zamojski Biskupin. Jak odkryto
prawieczne cmentarzysko, „Z. L.“, 15. II.
1948; (k), Cmentarzysko przedhistoryczne,
„Z. L.“, 26. X. 1948 (Białobrzegi); S. No-
sek, Zabytki kultury wenedzkiej z Lubelszczyzny,
Annales UMCS, Sec. F, fol. III — 1948,
Lublin 1950 (Jaszczów, Osówka, Gościera-
dów); (ław), Szczepreszyn — grodzisko
przedhistoryczne, „Z. L.“, 18. III. 1948; (ml),
Ślady grodziska prastawiańskiego, „Z. L.“,
2. IV. 1948 (Czułczyce); (tgw), Prace archeo-
logiczne na Lubelszczyźnie, „Sz. L.“, 24—
25. V. 1952 (Grody Czerwińskie); Konfe-
rencja Kierownictwa Badań nad Początkami
Państwa Polskiego, „Sz. L.“, 21. V.
1952; (rz), Ciekawe wykopalisko na przed-
mieściu Lublina, „Sz. L.“, 5. VI. 1950.

A. Rusińska-Kurzątkowska

Sprostowanie do nr 4/1954

Podpis pod ryciną 224 winien brzmieć: „Plan Chełmna z XVIII w., układ sza-
chownicowy“.

Podpis pod ryciną 267 winien brzmieć: „Wysocice — kościół par. św. Mikołaja,
tympanon portalu południowego“.